

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-03-14 Nr. 2D-868 (4.16)
I _____ Nr. _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1422 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Vykdydami tarpinstitucinio pasitarimo, įvykusio 2018 m. kovo 6 d., pasiūlymą 1 klausimu (protokolas Nr. 5), teikiame Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (TAP-18-154) (17-7049(5)) aiškinamąjį raštą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą, papildytus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. vasario 15 d. išvadoje Nr. NV-422 pateiktas pastabas.

PRIDEDAMA:

1. Aiškinamasis raštas, 6 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

Ministras

Bronius Markauskas

Rimantas Kaušikas, tel. 239 1070, el. p. rimantas.kausikas@zum.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-02-06 Nr. 2A-425 (4.16)

I _____ Nr. _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1422 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Teikiame Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (TAIS Nr. 17-7048(5)) (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projekto tikslas – siekiant pagerinti atsiskaitymų būklę už pirktą žemės ūkio produkciją ir šiuo pagrindu sudaryti palankesnes sąlygas žemės ūkio produkcijos pardavėjams tolygiau formuoti piniginius srautus bei kartu sumažinti riziką dėl vėluojančių atsiskaitymų sutrikdyti jų veiklą ar net bankrotuoti, iki siūlomų sumų sumažinti pajamų per paskutinius ataskaitinius metus dydžius ir tokiu būdu padidinti skaičių smulkiųjų žemės ūkio produkcijos pirkėjų, kuriems, kaip ir stambiesiems šios produkcijos pirkėjams, priėmus Įstatymo projektą atsirastų prievolė nustatyta tvarka teikti teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms informaciją apie susidariusias pradelsto termino skolas už pirktą žemės ūkio produkciją, kuriai Vyriausybė nustato atsiskaitymo terminus.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte yra pateikti išsamesni daromų pakeitimų paaiškinimai, taip pat jame apibūdinamos nustatytos teisinio reguliavimo priemonės ir pateikiami jas pagrindžiantys argumentai.

Įstatymo projektas neprieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016–2020 metų programai ir Europos Sąjungos teisės normoms.

Įstatymo projektas Europos Komisijai nenotifikuotinas.

Priimtas Įstatymo projektas neturės neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir (ar) jo plėtrai, taip pat nedarys įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

Priimto Įstatymo įgyvendinimui papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Įstatymo projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas.

Įstatymo projektas buvo derintas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Europos teisės departamentu prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Valstybine mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, ministerijos socialiniais partneriais (Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmais, Lietuvos ūkininkų sąjunga, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija) ir visuomene.

Iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir ministerijos socialinių partnerių dėl Įstatymo projekto pastabų ar siūlymų negauta. Taip pat pastabų ar siūlymų negauta ir iš visuomenės.

Į Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos pastabas atsižvelgta. Taip pat atsižvelgta ir į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas, iš jų į vieną atsižvelgta iš dalies (argumentai pateikti derinimo pažymoje).

Įstatymo projektą parengė Žemės ūkio ministerijos Finansų ir biudžeto departamento (direktorė Regina Mininienė, tel. 239 1341, el. p. Regina.Mininiene@zum.lt) Finansų ir apskaitos politikos įgyvendinimo skyriaus (vedėja Jolita Čičiurkienė, tel. 239 1074, el. p. Jolita.Ciciurkiene@zum.lt) patarėjas Rimantas Kaušikas, tel. 239 1070, el. p. Rimantas.Kausikas@zum.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Aiškinamasis raštas, 5 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
5. Įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.
6. Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 2 lapai.
7. Institucijų raštų kopijos, 9 lapai.
8. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Ministras

Bronius Markauskas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ
ĮSTATYMO NR. VIII-1422 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pritarti Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrą Bronių Markauską, o jam negalint dalyvauti – Lietuvos Respublikos žemės ūkio viceministrą Saulių Savickį atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstant nurodytąjį įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Žemės ūkio ministras

Signed.
Dalia Lapinskienė
2018-03-13

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ
ĮSTATYMO NR. VIII-1422 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Žemės ūkio ministerijos socialiniai partneriai (Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, Lietuvos ūkininkų sąjunga, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija), Lietuvos daržovių augintojų asociacija, Lietuvos grūdų augintojų asociacija ir kitos asocijuotos struktūros jau daug metų teikė ministerijai rašytinius prašymus ir žodinius skundus, kad smulkieji žemės ūkio produkcijos pirkėjai (t. y. prekybos įmonės, žemės ūkio produktų perdirbimo įmonės, kiti ūkio ir viešieji subjektai), kurių faktiškai gautų pajamų per paskutinius ataskaitinius metus suma yra mažesnė nei nurodyta Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo (toliau – Įstatymas) 14 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose, dėl reikiamos kontrolės nebuvimo piktnaudžiauja susidariusia situacija, nes jiems, palyginti su kitais (t. y. stambiaisiais) žemės ūkio produkcijos pirkėjais, šiuo metu nėra prievolės Žemės ūkio produkcijos pirkėjų informacijos apie atsiskaitymus už žemės ūkio produkciją su žemės ūkio produkcijos pardavėjais teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. VA-65 „Dėl Žemės ūkio produkcijos pirkėjų informacijos apie atsiskaitymus už žemės ūkio produkciją su žemės ūkio produkcijos pardavėjais teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Informacijos apie atsiskaitymus teikimo taisyklės), nustatyta tvarka teikti teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms informaciją apie susidariusias pradelsto termino skolas už pirktą žemės ūkio produkciją, kuriai Vyriausybė nustato atsiskaitymo terminus. Todėl tokie žemės ūkio produkcijos pirkėjai neretai pažeidinėja šiame Įstatyme ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. balandžio 6 d. nutarime Nr. 393 „Dėl atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją ir jos įkainojimo terminų patvirtinimo“ nustatytus atsiskaitymo terminus (toliau – Nutarimas).

Pažymėtina, kad tokia nesąžininga žemės ūkio produkcijos pirkėjų komercinė praktika priveda prie atvejų, kuomet yra pažeidžiami žemės ūkio produkcijos pardavėjų teisėti lūkesčiai – jie iš smulkiųjų žemės ūkio produkcijos pirkėjų negauna jiems priklausančių mokėtinų pinigų sumų už patiektą žemės ūkio produkciją šios produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyse nustatytais terminais ir todėl negali laiku įvykdyti savo įsipareigojimų valstybės biudžetui, samdomiems darbuotojams ir (ar) tiekėjams. Neretai pasitaiko atvejų, kai dėl žemės ūkio produkcijos pirkėjų labai vėluojančių atsiskaitymų šios produkcijos pardavėjai rizikuoja bankrutuoti.

Žemės ūkio ministerija, atsižvelgdama į tokią besikartojančią smulkiųjų žemės ūkio produkcijos pirkėjų nesąžiningą komercinę praktiką šios produkcijos pardavėjų atžvilgiu, parengė Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projekto tikslas – siekiant pagerinti atsiskaitymų būklę už pirktą žemės ūkio produkciją ir šiuo pagrindu sudaryti palankesnes sąlygas žemės ūkio produkcijos pardavėjams tolygiau formuoti piniginius srautus bei kartu sumažinti riziką dėl vėluojančių atsiskaitymų sutrikdyti jų veiklą ar net bankrutuoti, iki siūlomų sumų sumažinti pajamų per paskutinius ataskaitinius metus dydžius ir tokiu būdu padidinti skaičių smulkiųjų žemės ūkio produkcijos pirkėjų, kuriems, kaip ir stambiesiems šios produkcijos pirkėjams, priėmus Įstatymo projektą atsirastų prievolė nustatyta tvarka teikti teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms

informaciją apie susidariusias pradelsto termino skolas už pirktą žemės ūkio produkciją, kuriai Vyriausybė nustato atsiskaitymo terminus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą iniciavo Žemės ūkio ministerija.

Įstatymo projektą parengė Žemės ūkio ministerijos Finansų ir biudžeto departamento (direktorė Regina Mininienė, tel. 239 1341, el. p. Regina.Mininiene@zum.lt) Finansų ir apskaitos politikos įgyvendinimo skyriaus (vedėja Jolita Čičiurkienė, tel. 239 1074, el. p. Jolita.Ciciurkiene@zum.lt) patarėjas Rimantas Kaušikas, tel. 239 1070, el. p. Rimantas.Kausikas@zum.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu galiojantis Įstatymo 14 straipsnis reglamentuoja atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją kontrolę ir informacijos apie atsiskaitymo būklę teikimą.

Įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka informaciją apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms kas mėnesį privalo teikti žemės ūkio produkcijos, kuriai Vyriausybė nustato atsiskaitymo terminus, pirkėjai:

1) prekybos įmonės, kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra 2,9 milijono eurų arba daugiau;

2) žemės ūkio produktų perdirbimo įmonės, kiti ūkio ir viešieji subjektai, superkantys žemės ūkio produktus apdoroti, apdirbti, perdirbti, naudoti savo ūkio reikmėms ar maitinimo poreikiams tenkinti ir (arba) parduoti ir kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra 0,87 milijono eurų arba daugiau.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodytiems žemės ūkio produkcijos pirkėjams prievolė teikti teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms informaciją apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę buvo įvesta dar nuo 2009-10-01.

Pažymėtina, kad įvesta atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją kontrolė gerokai mažino pradelstų terminų įsiskolinimus šios produkcijos pardavėjams, pavyzdžiui, 2017 m. gruodžio 1 d., lyginant su 2010 m. gruodžio 1 d., pradelstų skolų sumos už supirktą žemės ūkio produkciją sumažėjo ir tesudarė 4,3 mln. eurų, o 2010 m. gruodžio 1 d. duomenimis, jos sudarė 16,0 mln. eurų (2010-06-01 buvo sudariusios net 23,4 mln. eurų).

Informaciją teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms (toliau – TVMI) apie susidariusias pradelsto termino skolas už pirktą žemės ūkio produkciją 2010 metais vidutiniškai teikė net 56 įmonės, o Įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 papunkčiuose nurodytiems žemės ūkio produkcijos pirkėjams per šios prievolės gyvavimo laikotarpį pagerinus atsiskaitymų būklę, 2016–2017 metais informaciją apie susidariusias pradelsto termino skolas TVMI teikė tik 20–24 įmonės. Tačiau daug smulkiųjų žemės ūkio produkcijos pirkėjų, kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra mažesnės nei nurodytos Įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 papunkčiuose, lig šiol taip ir neturi prievolės teikti TVMI informacijos (Pranešimo FR1070) apie susidariusias pradelsto termino skolas, todėl dėl šios priežasties susidaro prielaidos pažeidinėti Įstatyme ir minėtame Nutarime nustatytus atsiskaitymo terminus.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai, kuriais bus siekiama sumažinti keičiamo Įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas pajamų, gautų per paskutinius ataskaitinius metus,

sumas ūkio ir viešiesiems subjektams, perkantiems žemės ūkio produkciją, kuriai Vyriausybė nustato atsiskaitymo terminus:

- 1) prekybos įmonėms – nuo 2,9 iki 1,5 milijono eurų;
- 2) žemės ūkio produktų perdirbimo įmonėms, kitiems ūkio ir viešiesiems subjektams – nuo 0,87 iki 0,3 milijono eurų.

Diskusijose su socialiniais partneriais buvo prieita prie vieningos nuomonės, kad, atsižvelgiant į tai, jog žemės ūkio produktų perdirbimo įmonių, kitų ūkio ir viešųjų subjektų pradelsto termino skolos žemės ūkio produkcijos pardavėjams, 2017 m. sausio 1 d. duomenimis, sudarė 3,22 mln. eurų, bei siekiant sumažinti šių skolų apimtį, būtina ne mažiau kaip dvigubai padidinti smulkiųjų žemės ūkio produktų perdirbimo įmonių, kitų ūkio ir viešųjų subjektų, kuriems taip pat atsirastų prievolė teikti TVMI informaciją (Pranešimą FR1070) apie pradelsto termino skolas, skaičių. Atsižvelgiant į tai, kad prekybos įmonių pradelsto termino skolos yra gerokai mažesnės, buvo pasiūlyta smulkiųjų prekybos įmonių, kurioms taip pat susidarytų pradelsto termino skolų ir kurioms, kaip ir perdirbimo įmonėms, atsirastų prievolė teikti TVMI informaciją (Pranešimą FR1070) apie susidariusias pradelsto termino skolas, skaičių padidinti 50–60 proc.

Atsižvelgiant į pirmiau pateiktus argumentus, Įstatymo projekte ir buvo nustatyti būsimų žemės ūkio produkcijos pirkėjų (prekybos įmonių ir žemės ūkio produktų perdirbimo įmonių, kitų ūkio bei viešųjų subjektų) pajamų, gautų per praėjusius ataskaitinius metus, dydžiai.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad siūlymams nustatyti mažesnius žemės ūkio produkcijos pirkėjų pajamų, gautų per praėjusius ataskaitinius metus, dydžius yra pritarusi ir Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2015 m. gruodžio 9 d. sprendimu Nr. SV-S-1295 sudaryta darbo grupė dėl Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. XII-207 pakeitimo projekto parengimo.

Siekiant nustatyti pagal pirmiau minėtus socialinių partnerių siūlymus žemės ūkio produkcijos pirkėjų, kuriems gali susidaryti pradelsto termino skolos, skaičių, Žemės ūkio ministerija 2017-09-11 raštu Nr. 2D-3248 (4.17E) kreipėsi į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos su prašymu pateikti informaciją apie žemės ūkio produkcijos pirkėjų skaičių pagal galiojančiame Įstatyme nurodytus pajamų dydžius ir žemės ūkio produkcijos pirkėjų skaičių pagal Įstatymo projekte nurodytus pajamų dydžius.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. rugsėjo 28 d. raštu Nr. (13.2-38 E) R-5767 „Dėl informacijos apie žemės ūkio produkcijos pirkėjus pateikimo“ pateikė Žemės ūkio ministerijai informaciją apie žemės ūkio produkcijos pirkėjų (prekybos įmonių ir žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonių, kitų ūkio bei viešųjų subjektų) skaičių pagal šiuos pajamų, gautų praėjusiais ataskaitiniais 2016 metais, dydžius ir jų intervalus:

- 1) prekybos įmonių, kurių pajamos 2016 m. sudarė 2,9 mln. eurų ir daugiau, buvo 341; o prekybos įmonių, kurių pajamos sudarė nuo 1,5 iki 2,9 mln. eurų, būtų 198;
- 2) žemės ūkio produktų perdirbimo įmonių, kitų ūkio ir viešųjų subjektų, kurių pajamos 2016 m. sudarė 0,87 mln. eurų ir daugiau, buvo 462; o žemės ūkio produktų perdirbimo įmonių, kitų ūkio ir viešųjų subjektų, kurių pajamos sudarė nuo 0,3 iki 0,87 mln. eurų, būtų 498.

Pagal gautą iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informaciją apskaičiuota, kad prekybos įmonių, kurių pajamos 2016 m. sudarė 1,5 mln. eurų ir daugiau, iš viso buvo 539 (341 + 198), o žemės ūkio produktų perdirbimo įmonių, kitų ūkio ir viešųjų subjektų, kurių pajamos 2016 m. sudarė 0,3 mln. eurų ir daugiau, buvo 960 (462 + 498). Vadovaujantis Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitos duomenimis, priėmus Įstatymo projektą, gali susidaryti apie 45 įmonės potencialių stambiųjų ir smulkiųjų žemės ūkio produkcijos pirkėjų, kuriems atsirastų pradelsto termino skolų, iš jų

smulkiųjų žemės ūkio produkcijos pirkėjų (pradelsto termino skolų turėtojų) būtų apie 21 įmonė, tai sudarytų tik apie 3,0 proc. bendro žemės ūkio produkcijos pirkėjų skaičiaus.

Pažymėtina, kad Įstatymo projektu daromi keičiamo įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktų pakeitimai nepažeidžia Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 5 punktuose nustatytų šių teisėkūros principų:

- **tikslingumo principo**, nes jokiais kitomis priemonėmis nėra galimybės pasiekti Įstatymo projekto tikslų;

- **proporcingumo principo**, nes pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės ūkio ir viešiesiems subjektams, turintiems pradelsto termino skolų už pirtą žemės ūkio produkciją, sukels tik nežymią administracinę naštą, o ekonominė nauda šalies mastu bus nepalyginamai didesnė, be to, nesuvaržys teisinių santykių daugiau negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti;

- **efektyvumo principo**, nes rengiant Įstatymo projektą buvo įvertintos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos, įskaitant ir tą, kurią siūlė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 2017 m. liepos 5 d. išvadoje (raštas Nr. (1.6.E) 2T-593) dėl Įstatymo projekto, t. y. „galbūt būtų pakankama vykdyti Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje numatomą priežiūrą“. Dėl šio Teisingumo ministerijos siūlymo Lietuvos savivaldybių asociacija 2018 m. kovo 2 d. rašte pažymėjo, kad „savivaldybės neturi techninių, finansinių galimybių užtikrinti reikiamos atsiskaitymo su žemės ūkio produkcijos pardavėjais kontrolės, neturi atitinkamos srities specialistų ir negali dubliuoti darbų, kuriuos kvalifikuotai vykdo Valstybinė mokesčių inspekcija. Manome, kad administracinės naštos perkėlimas savivaldybėms, kaip derinimo rašte siūlo Teisingumo ministerija, neleistų pasiekti Įstatymo projektu numatytų tikslų.“

Atsižvelgiant į tai, iš visų galimų alternatyvų buvo pasirinkta pati geriausia – kai atsiskaitymo už pirtą žemės ūkio produkciją kontrolę vykdo Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir jai pavaldžios teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos (TVMI).

Priėmus Įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijai bei Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sutikus kontroliuoti ne tik stambiujų, bet ir smulkiųjų žemės ūkio produkcijos pirkėjų atsiskaitymų būklę, tikėtina, kad mažės žemės ūkio produkcijos pirkėjų, turinčių pradelstų skolų, skaičius.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Pažymėtina, kad priėmus Įstatymo projektą (1 straipsniu keičiamo Įstatymo 14 straipsnio pakeitimas), atsiras nauja ūkio subjektų tikslinė grupė – smulkieji žemės ūkio produkcijos pirkėjai, kuriems, kaip ir stambiesiems žemės ūkio produkcijos pirkėjams, atsiras prievolė nustatyta tvarka teikti TVMI informaciją (Pranešimą FR1070) apie susidariusias pradelsto termino skolas už pirtą žemės ūkio produkciją.

Priėmus Įstatymo projektą, administracinė našta žemės ūkio produkcijos pirkėjams, kurie iki Įstatymo pakeitimo nebuvo įpareigoti teikti TVMI informaciją apie pradelsto termino skolas (ir jų pajamos per ataskaitinius metus sudarys atitinkamai: prekybose įmonėse – nuo 1,5 iki 2,9 mln. eurų; žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonėse, kituose ūkio ir viešuosiuose subjektuose – nuo 0,3 iki 0,87 mln. eurų), turėtų nepadidėti, lyginant su tų pačių kategorijų žemės ūkio

produkcijos pirkėjais, kuriems pagal šiuo metu galiojančio Įstatymo nuostatas tenka nustatyta tvarka teikti TVMI Pranešimą FR1070 apie susidariusias pradelsto termino skolas.

Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitoje, parengtoje pagal žemės ūkio produkcijos pirkėjų atliktos apklausos apibendrintus duomenis, apskaičiuota, kad vienas žemės ūkio produkcijos pirkėjas, teikiantis TVMI Pranešimą FR1070 apie susidariusias 2016–2017 metais pradelsto termino skolas už pirtą žemės ūkio produkciją, šiam pranešimui užpildyti sugaišo vidutiniškai 2,17 val., o darbuotojui už minėto pranešimo užpildymą sumokėjo vidutiniškai 9,21 euro darbo užmokesčio su priskaičiuotomis valstybinio socialinio draudimo bei privalomojo sveikatos draudimo įmokomis. Pagal šiuos rodiklius apskaičiuota, kad nauji potencialūs smulkieji žemės ūkio produkcijos pirkėjai (jų pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktus duomenis gali susidaryti apie 21), kuriems po Įstatymo projekto priėmimo taip pat atsiras prievolė teikti TVMI Pranešimą FR1070 apie susidariusias pradelsto termino skolas už pirtą žemės ūkio produkciją, patirs tokio pat dydžio administracinę naštą, kaip ir šiuo metu teikiantys tokio pobūdžio informaciją. Vertinant administracinę naštą šioje srityje šalies mastu, jos padidėjimas pirmaisiais metais po Įstatymo projekto priėmimo būtų nedidelis, t. y. bendra suma sudarytų apie 5246 eurus ir tik dėl to, kad atsiras nauja tikslinė smulkiųjų žemės ūkio produkcijos pirkėjų grupė, turinti pradelsto termino skolų. Tačiau dvejų–trejų ataskaitinių metų laikotarpiu turėtų sumažėti bendras administracinės naštos, kurią sukeltų ūkio ir viešiesiems subjektams Žemės ūkio ministerijos inicijuotas Įstatymo 14 straipsnio pakeitimas, lygis.

Pažymėtina tai, kad įpareigojimas nustatyta tvarka teikti informaciją TVMI palieštų ne visus žemės ūkio produkcijos pirkėjus, o tik tuos pirkėjus, pas kuriuos susidarys pradelsto termino skolos už pirtą žemės ūkio produkciją, kuriai Vyriausybė nustato atsiskaitymo terminus.

Priėmus Įstatymo projektu keičiamo Įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 papunkčių pakeitimus, turėtų būti labiau sudrausminami smulkieji žemės ūkio produkcijos pirkėjai dėl nesąžiningos komercinės praktikos apraiškų taikymo šios produkcijos pardavėjų atžvilgiu. Dėl to turėtų pagerėti žemės ūkio produkcijos pardavėjams verslo aplinka ir padidėti finansinė nauda, nustatytais terminais jiems gaunant priklausančias mokėtinas pinigų sumas už parduotą žemės ūkio produkciją.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad žemės ūkio produkcijos pirkėjai – pradelstų skolų turėtojai – informaciją TVMI nustatyta tvarka teikia elektroninio deklaravimo sistemoje (EDS).

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Teikiamas Įstatymo projektas turės teigiamą poveikį žemės ūkio ir maisto pramonės sritims, nes keičiamo Įstatymo nuostatų įgyvendinimas sudarys galimybę dar labiau sumažinti pradelsto termino skolų už pirtą žemės ūkio produkciją apimtį ir tuo pagrindu sukurs palankesnes sąlygas žemės ūkio produkcijos pardavėjams tolygiau formuoti savo piniginius srautus, laiku atsiskaityti su valstybės biudžetu, dirbančiais ir tiekėjais bei kartu sumažins riziką dėl vėluojančių atsiskaitymų sutrikdyti jų veiklą ar net bankrutuoti.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įstatymo projektas neprieštarauja nacionaliniams ir Europos Sąjungos teisės aktams bei nėra notifikuotinas Europos Komisijai. Įstatymo projektui įgyvendinti kitų įstatymų pataisos nereikalingos.

9. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos ir Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų bei atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai nenustatomi, todėl nebuvo vertinami Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos ir Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Įstatymo projektą, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos iki šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyto įsigaliojimo termino turės pakeisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. spalio 13 d. įsakymą Nr. VA-65 „Dėl Žemės ūkio produkcijos pirkėjų informacijos apie atsiskaitymus už žemės ūkio produkciją su žemės ūkio produkcijos pardavėjais teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.

Įstatymo įgyvendinimas valstybės biudžetui poveikio neturės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Nėra.

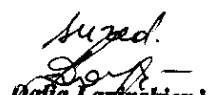
14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai: „atsiskaitymas už žemės ūkio produkciją“, „atsiskaitymo kontrolė“, „žemės ūkio produkcija“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra

Žemės ūkio
ministras
Bronius Markauskas

Dalia Lapinskienė
2018-03-13

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1422
14 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka informaciją apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms kas mėnesį privalo teikti žemės ūkio produkcijos, kuriai Vyriausybė nustato atsiskaitymo terminus, pirkėjai:

1) prekybos įmonės, kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra 1,5 milijono eurų arba daugiau;

2) žemės ūkio produktų perdirbimo įmonės, kiti ūkio ir viešieji subjektai, superkantys žemės ūkio produktus apdoroti, apdirbti, perdirbti, naudoti savo ūkio reikmėms ar maitinimo poreikiams tenkinti ir (arba) parduoti ir kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra 0,3 milijono eurų arba daugiau.“

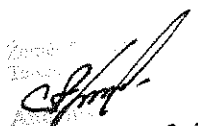
2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

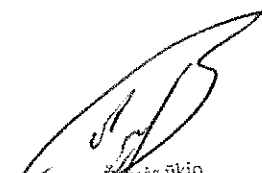
1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. lapkričio 1d.

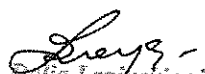
2. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos iki 2018 m. rugpjūčio 1d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

2018-06-06

Žemės ūkio
ministras
Bronius Markauskas

Dalia Lapinskienė
2018/02-06

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1422
14 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2018 m.

Vilnius

d. Nr.

1 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka informaciją apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms kas mėnesį privalo teikti žemės ūkio produkcijos, kuriai Vyriausybė nustato atsiskaitymo terminus, pirkėjai:

1) prekybos įmonės, kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra ~~2,9~~ **1,5** milijono eurų arba daugiau;

2) žemės ūkio produktų perdirbimo įmonės, kiti ūkio ir viešieji subjektai, superkantys žemės ūkio produktus apdoroti, apdirbti, perdirbti, naudoti savo ūkio reikmėms ar maitinimo poreikiams tenkinti ir (arba) parduoti ir kurių pajamos per paskutinius ataskaitinius metus yra ~~0,87~~ **0,3** milijono eurų arba daugiau.“

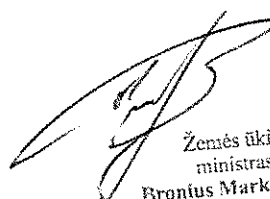
2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. lapkričio 1 d.

2. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos iki 2018 m. rugpjūčio 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Žemės ūkio
ministras
Brontus Markauskas